

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název:	Frazeologie
Oblast:	Český jazyk a literatura
Zaměření/stručný popis činností:	Úlohy jsou zaměřeny především na rozvoj slovní zásoby a procvičování frazémů, porozumění frazémům a frazeologickým spojením včetně nácviku fejetonu jako slohového útvaru na zadaný frazém.
Věková kategorie	14–15 let
Cíle	Žák <ul style="list-style-type: none"> • umí vysvětlit složitější frazémy a frazeologická spojení • umí doplnit vhodná slova do frazémů a frazeologických spojení • umí vyjádřit vlastnost člověka pomocí rčení či přirovnání • umí vytvořit a napsat souvislý text na zadaný frazém
Časová dotace:	60 minut
Pomůcky:	pracovní list
Popis aktivit, možné postupy řešení, řešení úlohy, metodické poznámky:	<p><i>Řešení úloh v pracovním listu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a) být vychytralý, prohnaný; b) být lakomý; c) být nápaditý, chytrý 2. c) 3. a) třást se (chvět se) jako (osika); b) dívka štíhlá jako (proutek, laň); c) dřít jako (kůň, mezek); d) hluchý jako (pařez, poleno); e) křičet (řvát) jako (na lesy); f) držet to jako (prase kost); g) lhát, jako když (tiskne); h) být jako spící (panna); ch) spát jako (dudek, zabitý, když ho do vody hodí); i) být (chovat se) jako smyslů (zbavený); j) jako když do dubu (mluví); k) čučet (čumět) jako tele na (nový vrata) 4. Na co sáhne, to zkazí, je šikovný jako hrom do police, levý jako šavle, levý na obě ruce, má obě ruce levé, je (úplné, hotové) kopyto, je jako slon v porcelánu (mezi porcelánem), je jako slon v rejži apod. 5. Pospíchej (spěchej) pomalu! Práce kvapná málo platná. Kdo spěchá, ať si sedne. 6. a) <i>Achillova pata</i> – zranitelné, slabé místo; b) <i>Augiášův chlév</i> – velký nepořádek, c) <i>Damoklův meč</i> – stálá hrozba, stále hrozící nebezpečí; d) <i>Kolumbovo vejce</i> – jednoduchým a přitom vtípným způsobem vyřešený problém; e) <i>Kristova léta</i> – 33 let (věk ukřižování Krista) 7. Na zadní stranu pracovního listu si žák může připravit ke slohové úloze koncept. <p>Učitel hodnotí slohovou práci žáka podle těchto kritérií:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) sdělnost textu b) dodržení tématu na základě významu frazému c) forma (fejeton) d) výstavba projevu jako celku (odstavce, návaznost výpovědí – měkké a tvrdé přechody)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>e) výstavba výpovědí (z hlediska syntaktického)</p> <p>f) jazyková stránka projevu (slovní zásoba, tvarosloví a pravopis)</p> <p>Pedagog hodnotí slohovou práci jednou známkou (např. výborně, chvalitebně, dobře, dostatečně) a na konci práce uvede krátký komentář, v němž posoudí předloženou práci jako celek. Zvýšenou pozornost věnuje opravě slohové práce v následující výukové hodině.</p>
Další náměty na obměny či rozšíření, přesahy, vazby.	V pracovním listu lze úlohy obměňovat podle schopností a vyspělosti žáka, zařazovat jiné frazémy a frazeologická spojení, u úlohy č. 7 různé slohové postupy a útvary.
Autor karty a všech jejích součástí, není-li uvedeno jinak, je Jaromíra Šindelářová.	